

Võrdsed võimalused luubi all – vaade koolile

Maie Kitsing
nõunik, välishindamisosakond

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mille poolest paistab Eesti põhiharidus silma?

I.E

3.,5.,8M

TEADMISED OSKUSED

Funktsionaalne
lugemisoskus,
matemaatiline ja
loodusteaduslik
kirjaoskus,
probleemilahendus-
oskus,
finantskirjaoskus

I.M

HOIAKUD

Edenemismõtteviis

36

(72st)

RAHULOLU

III.M

VÕRDSUS

Vähene sõltuvus
pere sotsiaal-
majanduslikust
taustast

**Pealt kollakarvaline, seest
siiruveiruline**

Elukestva õppestrateegia 2020

EESMÄRK 5

**Võrdsed võimalused elukestvaks
õppeks ja õppes osaluse kasv**

- Kas Eestis saavad kõik õpilased vajalikud teadmised ja oskused, et tulla toime kaasaegses ühiskonnas?

Tean, oskan, mõistan, seostan, kasutan, loon: tipposkustega lugeja

PIIRATUD
ULATUSES:
Mõistab, valib,
võrdleb, hindab,
tuvastab

Mõistab, valib, võrdleb,
hindab, vastandab,
tuvastab, **seostab, loob,**
järeldab, ühendab,
planeerib

BAASTASE

ARENENUD
RIIGI TASE

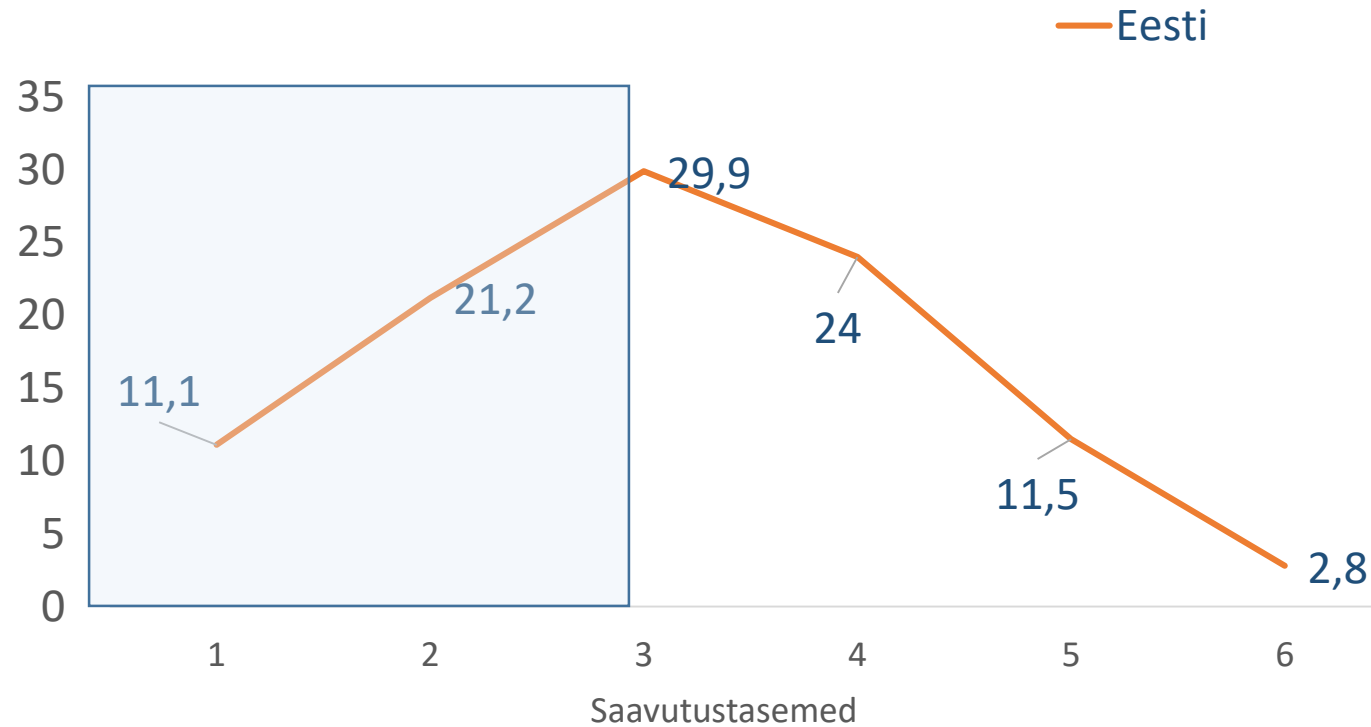
TIPPTASE

1/3 põhihariduse lõpetajatest ei saavuta arenenud riigi taset

Alasoorituse põhjused ja õigeaegne sekkumine

Õpilaste osakaalud saavutustasemeti lugemises

Mida ja kuidas õpetatakse

Mida, miks ja kuidas õpitakse

Milline on õppimist toetav keskkond

Mis õppimist takistab?

Uuringu aasta	Õpilaste osakaal alla 3 taset		
	Matemaatika	Lugemine	Loodustead.
2006	34	38,2	28,7
2009	35,3	38,9	29,6
2012	32,6	31,9	24
2015	32,7	32,3	28,9
2018	31	32,03	30,2
Muutus 2006 vs 2018	3	6,2	-1,5

Lugemine 2018	Alla 3 taset
Ida-Viru maakond	45,9
Valga maakond	40,7
Rapla maakond	37,2
Pärnu maakond	37,1
Järva maakond	36,3
Lääne-Viru maakond	36,0
Põlva maakond	35,9
Jõgeva maakond	33,4
Tartu maakond	29,9
Viljandi maakond	28,9
Harju maakond	28,3
Võru maakond	27,2
Hiiu maakond	24,5
Saare maakond	19,0
Lääne maakond	18,5

Tasemel 3 lugejad:

file:///C:/Users/maie.kitsing/AppData/Local/Temp/PISA%202018-19_RAPORTweb-1.pdf

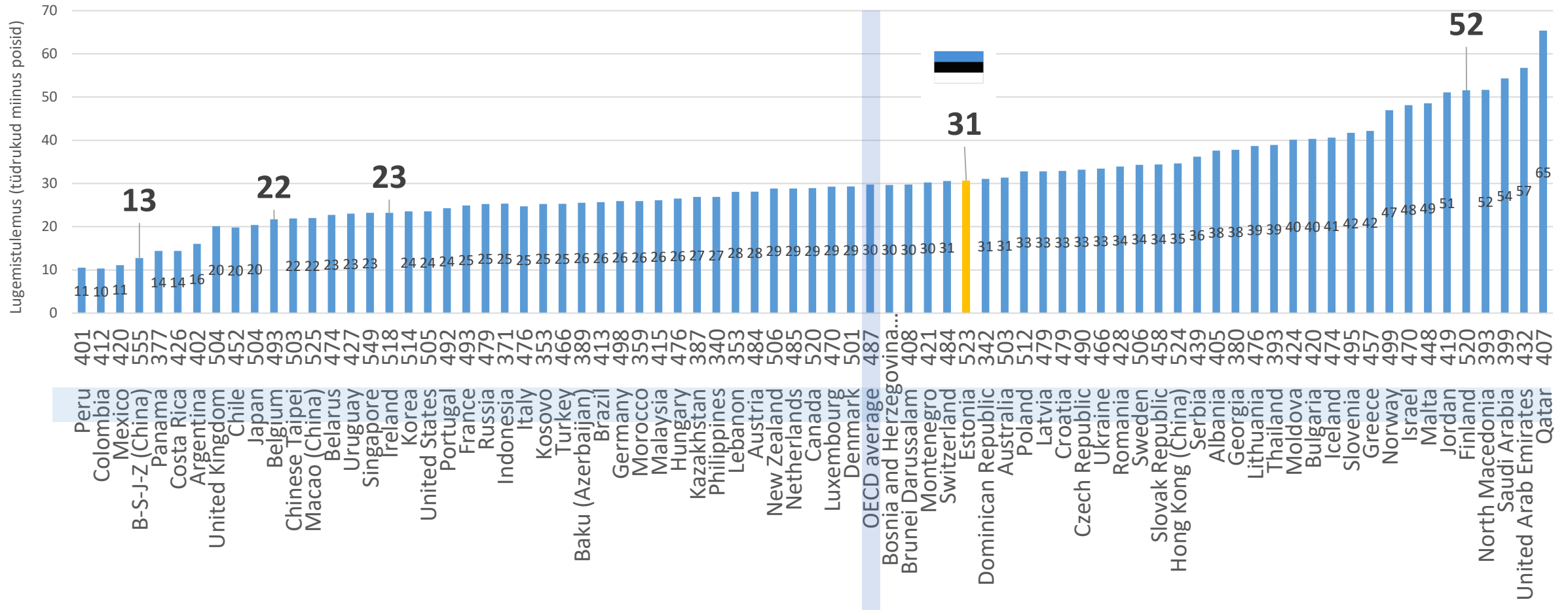
Kas Eestis saavad kõik õpilased vajalikud teadmised ja oskused, et tulla toime kaasaegses ühiskonnas?

**1/3 põhikooli lõpetajal puuduvad
teadmised ja oskused, mis on vajalikud
Eesti elu- ja töökeskkonnas**

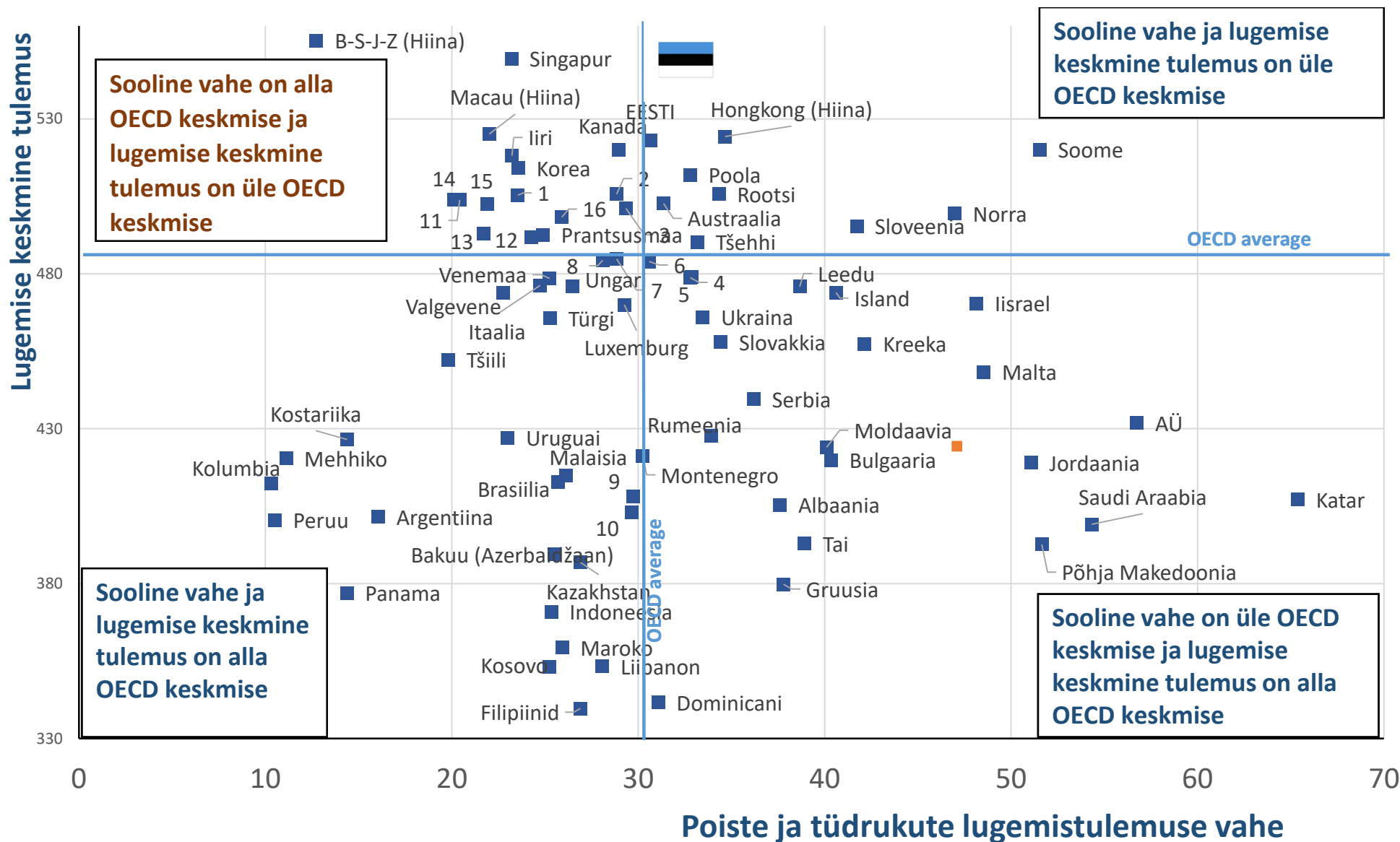

- Kas Eestis on teadmiste ja oskuste omandamiseks võrdsed tingimused poistel ja tüdrukutel?

Poiste ja tüdrukute lugemistulemuste erinevus

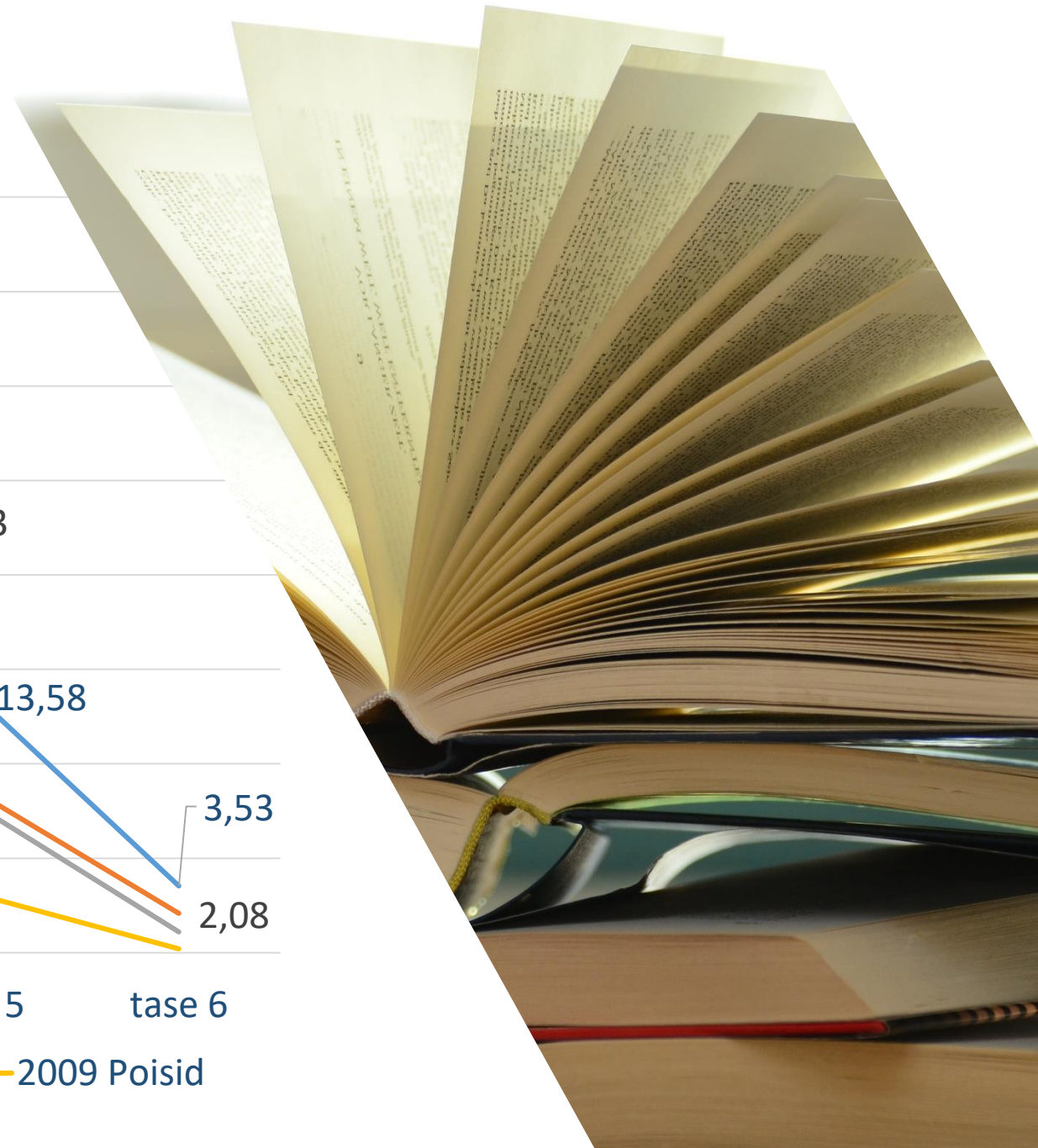
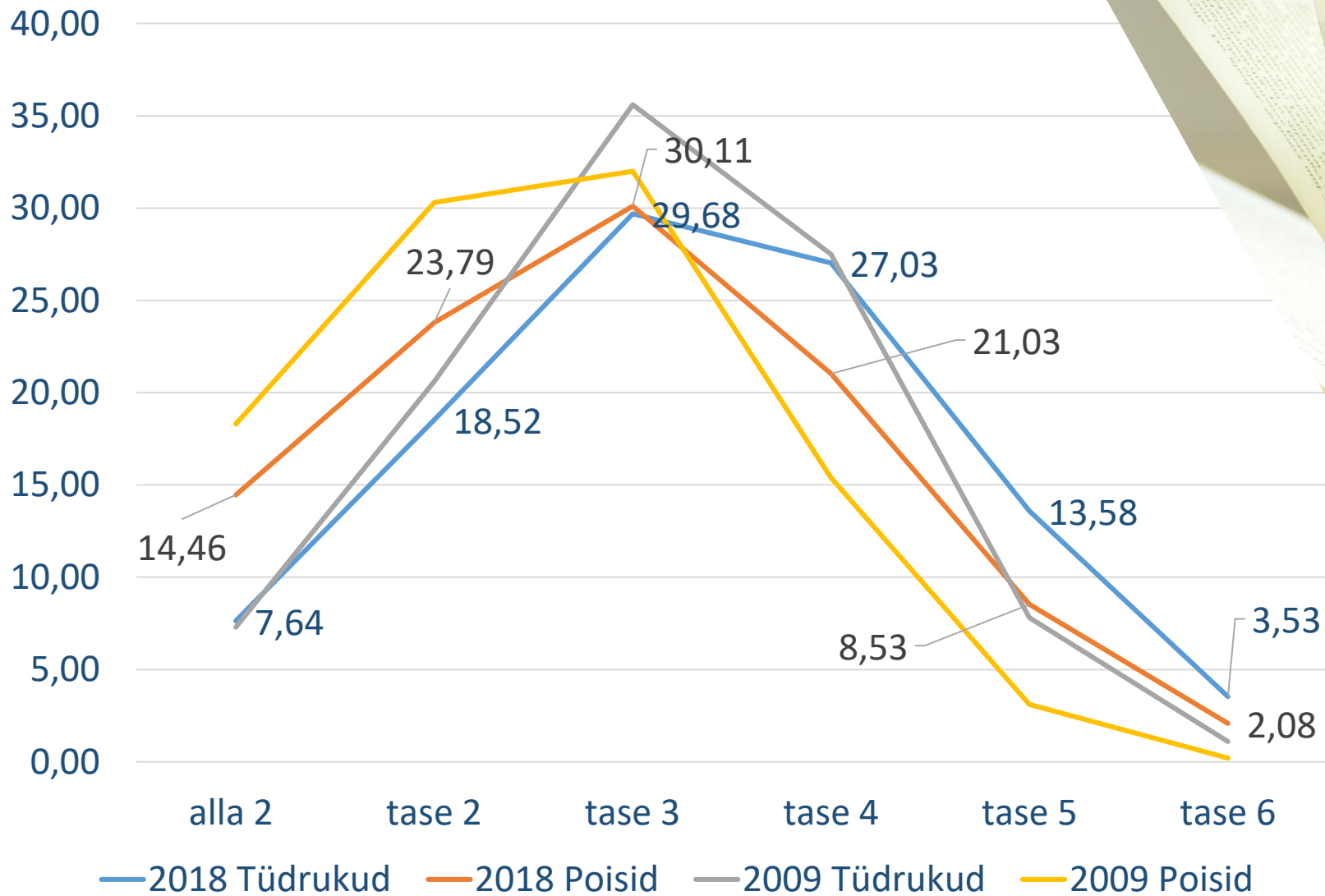

Lugemise keskmine tulemus ning tulemuste vahe poiste ja tüdrukute vahel

1. USA
2. Uus-Meremaa
3. Taani
4. Läti
5. Horvaatia
6. Šveits
7. Holland
8. Austria
9. Brunei Darussalam
10. Bosnia & Herzegovina
11. Jaapan
12. Portugal
13. Belgium
14. UK
15. Taibei (Hiina)
16. Saksamaa

Poiste ja tüdrukute osakaalud lugemises saavutustasemeti

*Kas Eestis on teadmiste ja oskuste omandamiseks
võrdsed tingimused poistel ja tüdrukutel?*

**Kehvema lugemisoskusega poisse on
rohkem kui tüdrukuid**

=

**Kehvema „vundamendiga“ õpilasi on
poiste hulgas rohkem kui tüdrukute hulgas**

- Poiste väljalangevus põhikoolist 2x suurem.
- Põhihariduse või madalama haridustasemega mitteõppivate noorte (18–24) hulgas on noormehi kuni 2x korda rohkem.
- Gümnaasiumisse – 60% põhikooli lõpetanud poistest ja 78% tüdrukutest.
- Üliõpilaste hulgas 60% naisi, ülikooli lõpetajate hulgas on mehi aga kaks korda vähem (34%) kui naisi (66%).

(Haridussilm, 2017).

- Kas Eestis on vaimne ja sotsiaalne õpikeskkond kõikide õpilaste arengut toetav?

Õpikäsitus *Elukestva õppe strateegias 2020*

Õpitulemuste
mõjutegurid
PISA põhjal

Koolivälised tegurid

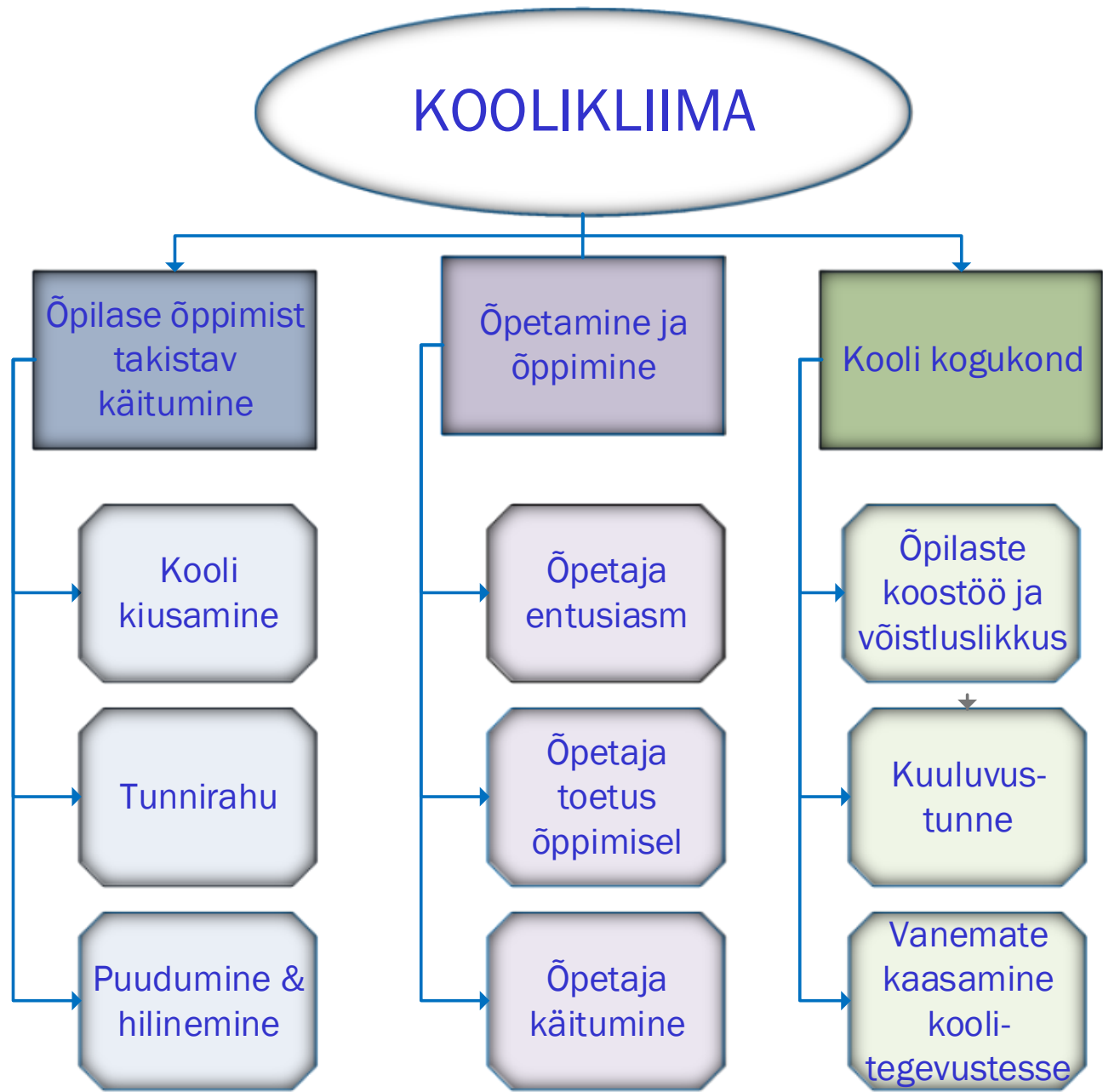
ÕPILANE

ÕPILASTE
teadmised
oskused
hoiakud

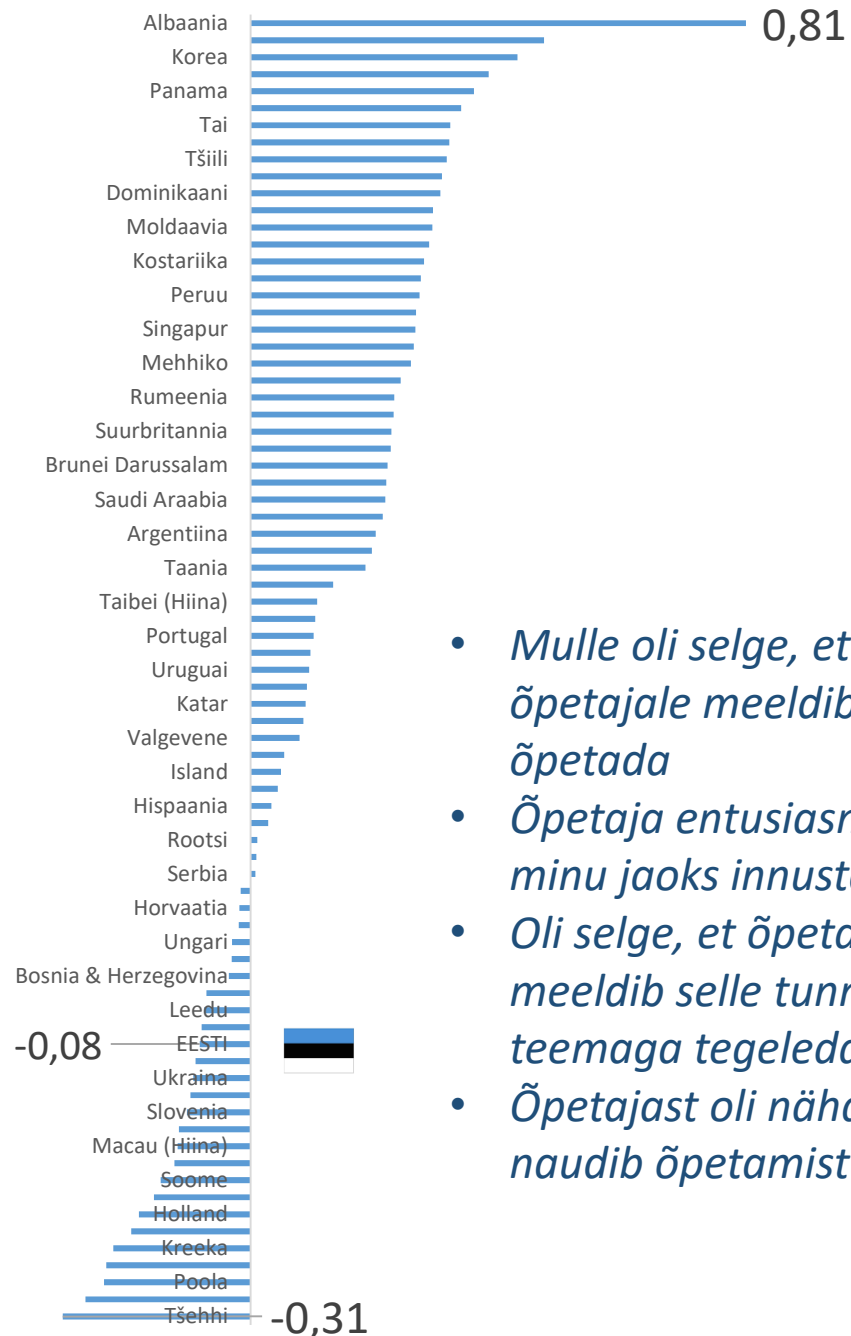
ÕPETAJA

KOOLIKULTUUR

**PISA 2018:
Õppimist
takistavad ja
rahulolu
vähendavad
tegurid**

Emakeeleõpetajate entusiasm õpetamisel

- *Mulle oli selge, et õpetajale meeldib meid õpetada*
- *Õpetaja entusiasm oli minu jaoks innustav*
- *Oli selge, et õpetajale meeldib selle tunni teemaga tegeleda*
- *Õpetajast oli näha, et ta naudib õpetamist*

- Entusiastlikumate õpetajatega õppivate õpilastel lugemise tulemused paremad, õpimotivatsioon kõrgem ning nende õpetajate tundides distsipliin parem

- Vene õppekeelega koolides on õpetaja entusiastlikku õpetamist kogevaid õpilasi vähem

Entusiastlikku õpetamist tajuvate õpilaste tunnused

Õpetajate entusiasmi õpetamisel tajuvaid õpilasi on rohkem:

- tüdrukute hulgas kui poiste hulgas
- parema sotsiaalmajandusliku taustaga õpilaste hulgas kui kehva taustaga õpilaste hulgas
- Kohalike õpilaste hulgas rohkem kui uusimmigrantide hulgas
- Eesti õppekeelelega koolide õpilaste hulgas rohkem kui vene õppekeelelega koolide õpilaste hulgas

Parema taustaga
eesti õppekeelelega
kohalik tütarlaps
kogeb rohkem
entusiastlikku
õpetamist

Emakeeleõpetajate toetus õpilasele

- *Õpetaja tunneb huvi iga õpilase õppimise vastu*
- *Õpetaja annab eraldi abi kui õpilane seda vaja*
- *Õpetaja abistab õpilasi nende õpingutes*
- *Õpetaja jätkab õpetamist nii kaua kui õpilased saavad aru*

Emakeeleõpetajapoolset väiksemat toetust tajuvate õpilaste osakaal on väiksem:

- Linnakoolide õpilaste hulgas võrreldes maakoolide õpilastega
- Munitsipaalkoolide õpilaste hulgas võrreldes erakoolide õpilastega
- Vene õppekeelega koolide õpilaste hulgas võrreldes eesti õppekeelega koolide õpilastega
- Parema/kehvema sots. maj taustaga koolides emakeelõpetajate toetus ei erine

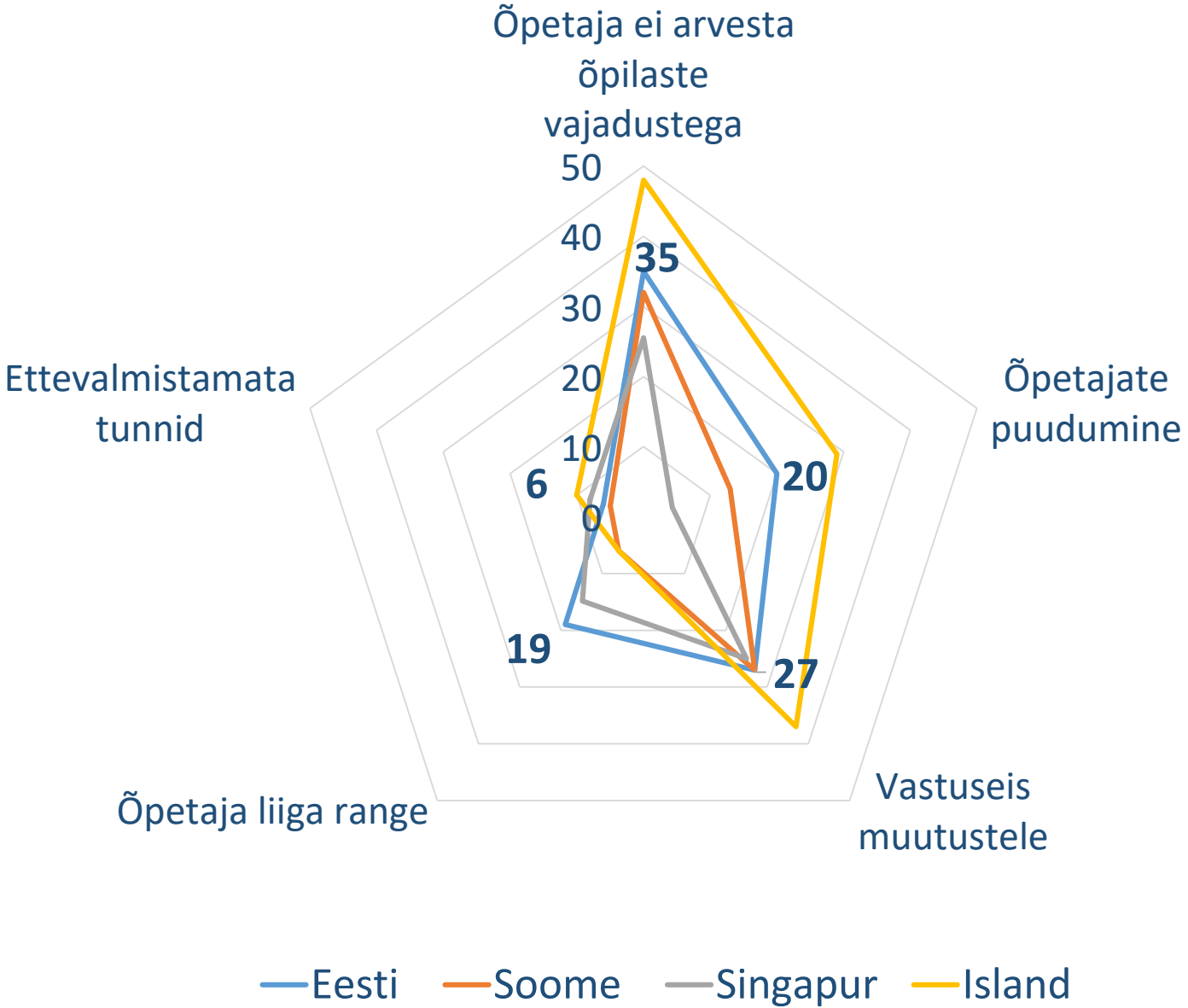
Emakeeleõpetaja tagasiside õpilasele

- *Õpetaja annab mulle tagasisidet minu tugevustest selles aines*
- *Õpetaja ütleb mulle milliseid valdkondi ma peaksin veel õppima*
- *Õpetaja ütleb mulle kuidas ma saaksin parema tulemuse*

Emakeeleõpetajapoolset väiksemat tagasisidet tajuvate õpilaste osakaal on väiksem:

- poiste hulgas võrreldes tüdrukutega
- vene õppekeelega koolide õpilaste hulgas võrreldes eesti koolide õpilastega
- maa- ja linnakoolide õpilasted ei erine nende antava tagasiside poolest

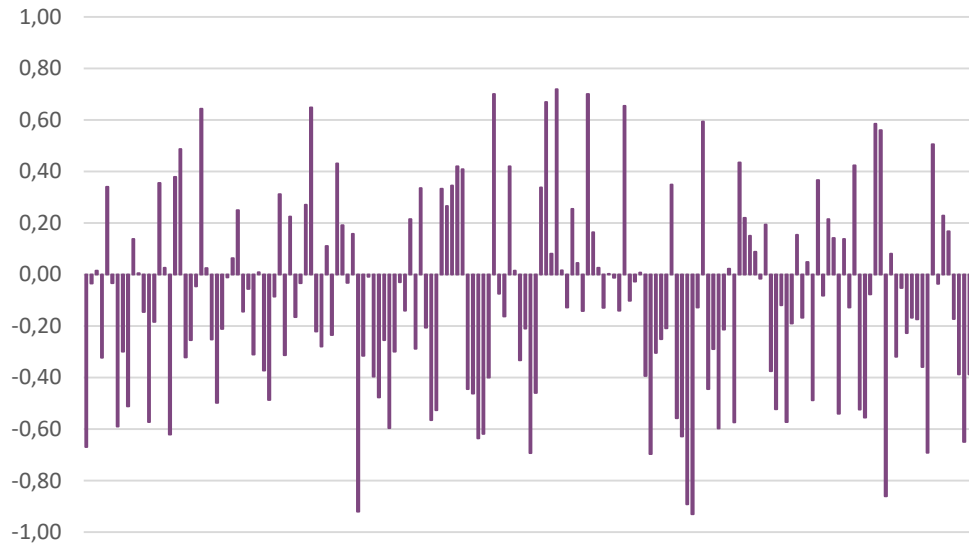
Õpetajaga seotud õppimist takistavad tegurid

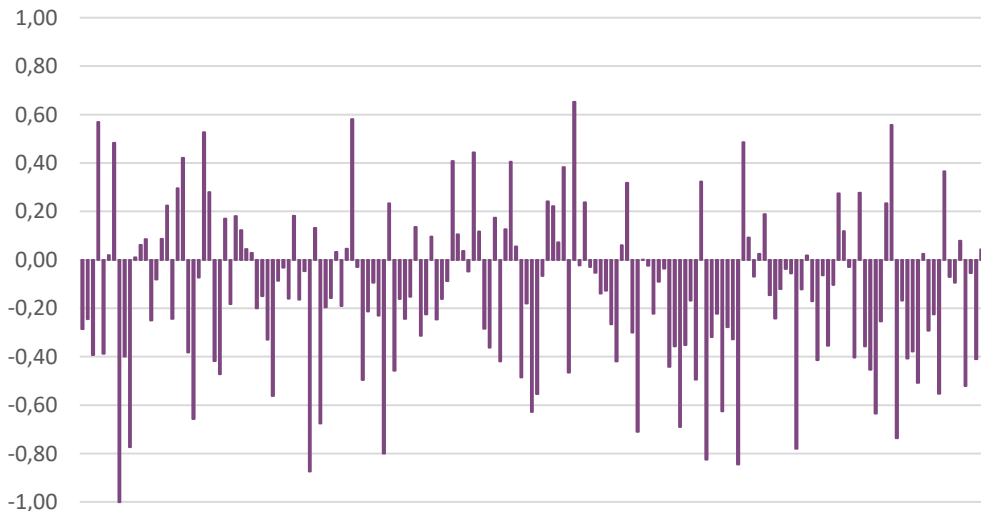
Õppimist toetavad ja takistavad tegurid õpetajaga seonduvalt

	Õpilaste arvamus		Koolijuhi arvamus
	Õpetajate toetus	Õpetajate entusiasm	Õpetajaga seotud takistused
Munitsipaalkool	Blue	Blue	Blue
Erakool	Yellow	Yellow	Yellow
Poisid	Blue	Blue	White
Tüdrukud	Yellow	Yellow	White
Linnakool	Blue	Grey	Blue
Maakool	Yellow	Grey	Yellow
Parem taustaga kool	Grey	Yellow	Grey
Kehvem taust kool	Grey	Blue	Grey
Eesti õppekeelelega kool	Yellow	Yellow	White
Vene õppekeelelega kool	Blue	Blue	White

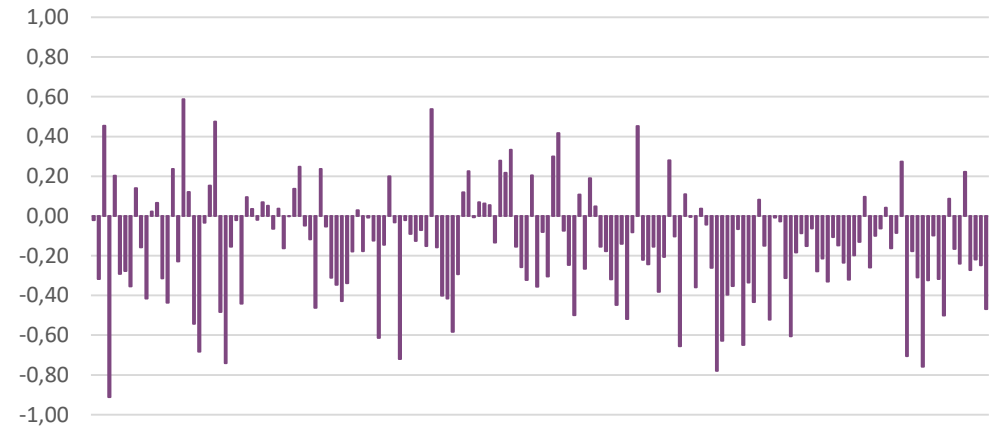
Õpetajate entusiasm

Tajutud toetus õpetajate poolt

Õpetaja tagasiside õpilastele

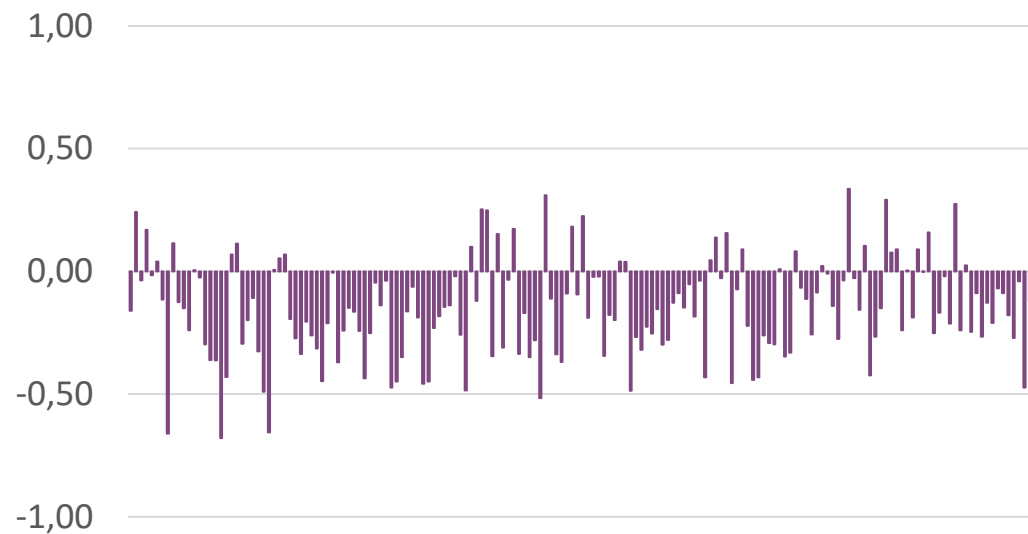
Õ
P
E
T
A
J
A

- Kui õpetaja on entusiastlik, siis tõenäoliselt toetab ta ka rohkem õpilasi ja annab sagedamini tagasisidet.
- Vene õppekeelega koolides tajutakse vähem tagasisidet, õpetajapoolset toetust ning õpetajate entusiasmist õpetamisel.

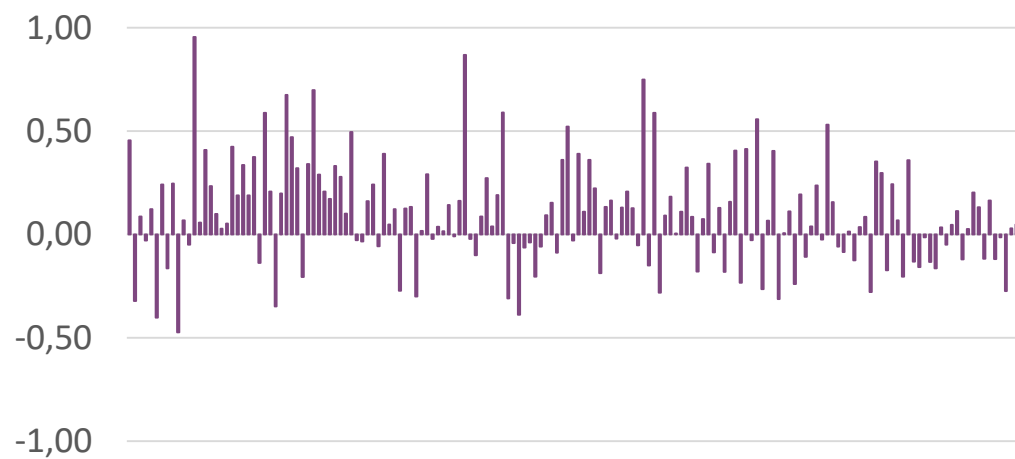
Õppimist toetavad ja takistavad tegurid õpilasega seonduvalt

	Koostöö	Kuuluvustunne	Elugarahulolu	Kiusamine	Distipl.	Puudumine hilinemine	Posit. tunded	Negat. tunded	Enese-tõhusus	Hirm ebaõnnestuda	Elu tähtsuselikkus	Eden. mõtteviis
Munitsipaalkool	Blue	Grey	Blue	X	Grey	Grey	Grey	Grey	Blue	Grey	Blue	Grey
Erakool	Yellow	Grey	Yellow	X	Grey	Grey	Grey	Grey	Yellow	Grey	Yellow	Grey
Poisid	Grey	Blue	Yellow	Blue	Grey	Blue	Blue	Yellow	Grey	Yellow	Yellow	Blue
Tüdrukud	Grey	Yellow	Blue	Yellow	Grey	Yellow	Yellow	Blue	Grey	Blue	Blue	Yellow
Linnakool	Grey	Grey	Grey	Blue	Grey	Blue	Yellow	Blue	Grey	Grey	Grey	Yellow
Maakool	Grey	Grey	Grey	Yellow	Grey	Yellow	Blue	Yellow	Grey	Grey	Grey	Blue
Parem taustaga k.	Yellow	Yellow	Yellow	Grey	Grey	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Grey	Yellow	Yellow
Kehva taustaga k.	Blue	Blue	Blue	Grey	Grey	Blue	Blue	Blue	Blue	Grey	Blue	Blue
Eesti ÕK kool	Yellow	Yellow	Grey	Yellow	Blue	Yellow	Blue	Blue	Yellow	Grey	Grey	Blue
Vene ÕK kool	Blue	Blue	Grey	Blue	Yellow	Blue	Yellow	Yellow	Blue	Grey	Grey	Yellow

Kuuluvustunne

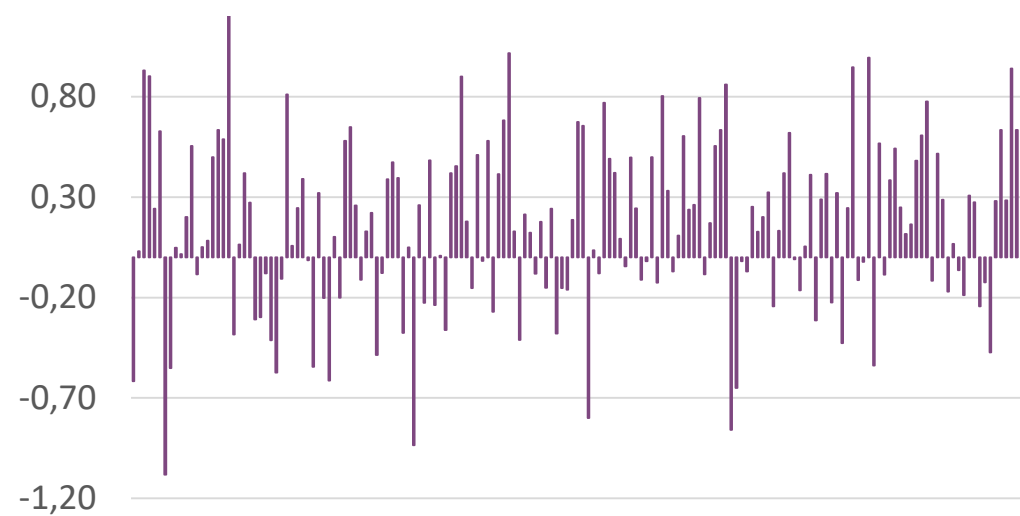

Kiusamise kogemine

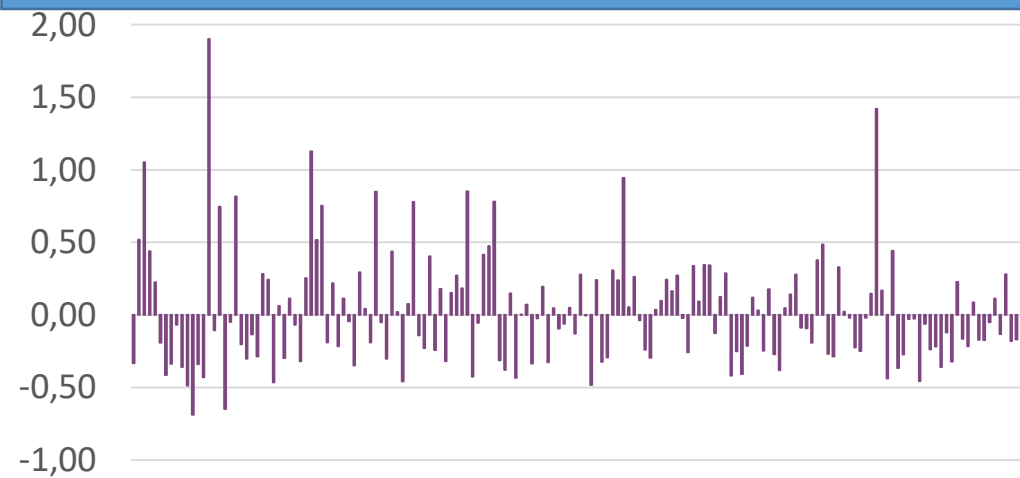

Õ
P
I
L
A
N
E

Distsipliin tunnis

Puudumine ja hiline mine

*Kas Eestis on vaimne, sotsiaalne ja füüsiline õpikeskkond
kõikide õpilaste arengut toetav?*

**Poiste, kehvema koduse taustaga õpilaste
ja vene õppekeelelega koolide õpilaste
arengukeskkond vajab turgutamist**

- Kas Eestis on füüsiline õpikeskkond kõikide õpilaste arengut toetav?

Riikides, kus koolide materiaalsed ressursid on võrdsemalt jaotatud, on ka õpilaste keskmised tulemused kõrgemad.

Materiaalsete ressursside puudumises ei ole erinevust:

- parema ja kehvema sotsiaalmajandusliku taustaga koolide vahel
- linna- ja maakoolide vahel
- munitsipaal- ja erakoolide vahel

27,7% õpilastest käivad koolides, kus direktori sõnutsi on puudu õppematerjalidest (õpikud, IKT-vahendeid, raamatuid ja/või laboratoorsete tööde tegemise vahendeid)

Aasta 2018 aprill-mai: Arvuteid on maakoolides ühe õpilase kohta rohkem kui linnakoolides

Võrdsus tähenda kõikide inimeste samaväärset kohtlemist; võrdsus nõuab igale erinevusele erinevat reaktsiooni.

Tom Robbins (1932– ...)

Tänan

maie.kitsing@hm.ee

5212097